U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Vojtěcha Šimíčka a soudců JUDr. Josefa Baxy, JUDr. Jakuba Camrdy, JUDr. Zdeňka Kühna, JUDr. Radana Malíka, JUDr. Jana Passera a JUDr. Petra Průchy v právní věci navrhovatele: **Petr Cibulka**, zastoupený zmocněnkyní PhDr. M. J., proti odpůrci: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem nám. Hrdinů 3, Praha 4, v řízení o návrhu na vydání rozhodnutí o povinnosti správního orgánu registrovat kandidátní listinu,

takto:

I. Návrh **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1.] Rozhodnutím ze dne 23. 11. 2012, č. j. MV-123483-8/VS-2012, rozhodl odpůrce podle § 26 odst. 2 písm. d) zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o volbě prezidenta“) o odmítnutí kandidátní listiny pro volbu prezidenta republiky podané navrhovatelem dne 6. 11. 2012. Jako důvod odmítnutí kandidátní listiny odpůrce uvedl, že navrhovatel nesplnil podmínku, podle níž musí navrhující občan ke kandidátní listině připojit petici na podporu kandidatury navrhovaného kandidáta podepsanou alespoň 50 000 občany oprávněnými volit prezidenta republiky (§ 25 odst. 3 zákona o volbě prezidenta). V daném případě navrhovatel předložil celkem 309 petičních archů, v nichž je obsaženo pouze 319 podpisů občanů na podporu jeho kandidatury.

[2.] Dne 27. 11. 2012 obdržel Nejvyšší správní soud návrh ze dne 24. 11. 2012 podaný navrhovatelem podle § 89 odst. 1 písm. a) a odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 65 odst. 1 zákona o volbě prezidenta. Návrh byl následně doplněn podáním navrhovatelovy zmocněnkyně ze dne 27. 11. 2012 označeným jako „*Stížnost*“, která byla soudu doručena dne 28. 11. 2012.

[3.] Navrhovatel se domáhá toho, aby Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí odpůrce a uložil mu povinnost registrovat kandidátní listinu navrhovatele pro volbu prezidenta republiky podanou navrhovatelem dne 6. 11. 2012. V případě, že Nejvyšší správní soud

shledá uvedený návrh nedůvodným, navrhovatel dále žádá, aby Nejvyšší správní soud zrušil ustanovení zákona o volbě prezidenta, která jsou v rozporu s ústavním pořádkem, a zároveň odložil dobu konání voleb prezidenta republiky.

[4.] Navrhovatel uvádí, že splnil veškeré zákonem stanovené podmínky pro registraci kandidáta pro volby prezidenta republiky až na požadavek, aby jeho návrh podpořila petice podepsaná nejméně 50 000 občany oprávněnými volit prezidenta. Tato podmínka je podle jeho názoru v rozporu s preambulí Ústavy České republiky, s čl. 1 a 6 Ústavy a s čl. 22 Listiny základních práv a svobod. V rozporu s právem na rovný přístup k voleným funkcím a k pracovnímu uplatnění tento požadavek omezuje svobodnou soutěž politických sil a brání občanům ve svobodném hlasování, neboť svévolným a diskriminačním způsobem vyřazuje z účasti na volbách celou řadu uchazečů o kandidaturu. Zvýhodněni jsou kandidáti podporovaní parlamentními stranami a kandidáti, kteří jsou napojeni na zdroje velkých finančních prostředků. Ostatní jsou podle názoru navrhovatele z voleb fakticky vyloučeni. V této souvislosti navrhovatel uvedl, že všichni stávající poslanci a také většina senátorů nemají od voličů mandát k navržení kandidáta pro přímou volbu prezidenta, nýbrž pouze k nepřímé volbě prezidenta. Navrhovatel rovněž zdůraznil finanční náročnost sběru podpisů, přičemž však zákon o volbě prezidenta financování těchto výdajů nikterak neupravuje. Dále navrhovatel uvádí, že zákon o volbě prezidenta neumožňuje veřejnou kontrolu rozhodování o registraci kandidátních listin, což je v rozporu s požadavkem na demokratický průběh a charakter voleb. Za nedemokratický považuje postup při ověřování správnosti údajů na peticích, zejména pro nedostatek kontroly nad pracovníky, kteří kontrolují náležitosti petic. Poukazuje přitom na skutečnost, že pravost podpisů na peticích není žádným způsobem kontrolována, a rovněž na to, že občané nemají možnost obrany proti odečtení svého podpisu ani možnost kontroly, zda jejich podpisy nebyly zneužity. Ověřování podpisů je podle něj zatíženo logickou chybou, neboť odpůrce postupuje při vyhodnocení kontrolních vzorků tak, že při odečítání podpisů vychází ze součtu chybovosti jednotlivých vzorků namísto stanovení průměrné chybovosti. Navrhovatel rovněž uvádí, že zákon o volbě prezidenta je v rozporu s dobrými mravy a s § 2 odst. 3 zákona č. 198/2009 Sb., o rovném zacházení a o právních prostředcích ochrany před diskriminací a o změně některých zákonů (dále jen „antidiskriminační zákon“). Důvod protiústavnosti navrhovatel spatřuje též v tom, že lhůta dvou pracovních dnů pro podání návrhu na ochranu proti rozhodnutí o odmítnutí kandidátní listiny pro volbu prezidenta republiky je nepřiměřeně krátká a je v rozporu s právem na řádný přístup k soudu.

[5.] Odpůrce ve vyjádření ze dne 30. 11. 2012 mj. uvedl, že již ústavní zákon č. 71/2012 Sb., kterým se mění ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava ČR, založil podmínku, aby navrhující občan připojil k návrhu petici s podpisy nejméně 50 000 občanů oprávněných volit prezidenta republiky. Tento ústavní zákon také vymezil další subjekty, jež mají právo navrhovat kandidáta na volbu prezidenta republiky. V případě senátorů zůstal v Ústavě zachován stávající počet jako v případě dosavadní nepřímé volby prezidenta republiky, u poslanců je vyžadován oproti původní ústavní úpravě počet dvojnásobný. Pokud jde o námitky navrhovatele zpochybňující systém kontroly údajů uvedených na petici, konstatoval odpůrce, že ke kandidátní listině navrhovatele bylo připojeno pouze 319 podpisů občanů, a proto odpůrce kontrolu správnosti údajů u jednotlivých petentů neprováděl. K námitce nepřiměřeně krátké lhůty k podání předmětného návrhu odpůrce

připomněl, že lhůta, ve které musí být organizačně technicky zabezpečena volba prezidenta republiky, včetně práva na soudní ochranu ve věci registrace kandidátních listin, se odvíjí od lhůt pro vyhlášení a konání volby prezidenta republiky stanovených v čl. 56 odst. 7 a 8 Ústavy. Volbu prezidenta republiky vyhlašuje předseda Senátu nejpozději devadesát dnů před jejím konáním tak, aby se samotná volba konala v posledních šedesáti dnech volebního období úřadujícího prezidenta republiky, nejpozději však třicet dnů před uplynutím volebního období úřadujícího prezidenta republiky. Odpůrce poukazuje také na usnesení Ústavního soudu ze dne 31. 5. 2002, sp. zn. II. ÚS 330/02, v němž se Ústavní soud ke lhůtám pro podání návrhu soudu na ochranu proti odmítnutí registrace vyjádřil. Ze všech těchto důvodů odpůrce žádá, aby Nejvyšší správní soud návrh zamítl.

[6.] Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval tím, zda jsou v dané volební věci splněny podmínky řízení, a shledal, že návrh obsahuje všechny zákonem stanovené náležitosti (§ 37 odst. 3 a § 89 odst. 2 s. ř. s.), byl podán ve lhůtě dvou pracovních dnů od doručení rozhodnutí o odmítnutí kandidátní listiny pro volbu prezidenta republiky (§ 65 odst. 1 zákona o volbě prezidenta) u věcně a místně příslušného soudu (§ 68 zákona o volbě prezidenta a § 93 odst. 2 s. ř. s.). Návrh byl podán osobou oprávněnou, neboť navrhovatel je navrhujícím občanem, jenž podal kandidátní listinu, a zároveň kandidátem uvedeným na této kandidátní listině, jež byla odmítnuta (§ 89 odst. 2 s. ř. s. a § 65 odst. 1 zákona o volbě prezidenta). Jako navrhující občan může navrhovatel činit úkony ve věcech volebních osobně anebo prostřednictvím své zmocněnkyně (§ 22 odst. 2 zákona o volbě prezidenta).

[7.] Po ověření, že jsou splněny podmínky k projednání a rozhodnutí věci, tedy Nejvyšší správní soud přistoupil k meritornímu posouzení návrhu.

[8.] Navrhovatel podal dne 6. 11. 2012 jako navrhující občan kandidátní listinu, v níž sám sebe navrhl jako kandidáta pro volbu prezidenta. Mezi stranami není sporu o tom, že navrhovatel s podáním kandidátní listiny předložil odpůrci petici obsahující podpisy pouze 319 občanů oprávněných volit prezidenta republiky. Tuto skutečnost navrhovatel nikterak nerozporoval. Uvedl sice, že získal pro svoji kandidaturu písemnou podporu a podpisy 253 726 občanů, které byly údajně zadrženy na poště a použity na podporu ostatních kandidátů, toto tvrzení ovšem nepodložil žádnými relevantními důkazy. Jedná se tak o pouhou spekulaci, navíc krajně nevěrohodnou, k níž Nejvyšší správní soud nepřihlédl.

[9.] Podle § 21 odst. 1 zákona o volbě prezidenta může kandidátní listinu podat občan, který dosáhl věku 18 let, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 50 000 občany oprávněnými volit prezidenta republiky. Podle § 25 odst. 3 zákona o volbě prezidenta v takovém případě navrhující občan připojí při podání petici ke kandidátní listině. Lze tedy souhlasit se závěrem, že navrhovatel nesplnil zákonem stanovenou podmínku pro registraci kandidátní listiny spočívající v předložení petice podepsané alespoň 50 000 občany na podporu jeho účasti ve volbě prezidenta republiky.

[10.] Odpůrci nelze v daném případě vytýkat ani namítaná pochybení při kontrole údajů uvedených na petici. Otázka postupu při kontrole správnosti údajů uvedených na petici nebyla pro řízení o registraci navrhovatelovy kandidátní listiny podstatná. Odpůrce v daném případě správnost údajů na petici neověřoval, neboť předložená petice neobsahovala dostatečný počet podpisů. Žádný z 319 podpisů na navrhovatelem

předložené petici nebyl odečten. Navrhovatel tedy nemohl být postupem odpůrce na svých právech nikterak dotčen.

[11.] Nejvyšší správní soud tak dospěl k závěru, že v daném případě byly splněny podmínky pro postup podle § 26 odst. 2 písm. d) zákona o volbě prezidenta. Odpůrce tedy při projednání kandidátní listiny podané navrhovatelem nepochybil, pokud navrhovatelem podanou kandidátní listinu odmítl.

[12.] Pokud jde o návrh na zrušení některých ustanovení zákona o volbě prezidenta, je třeba konstatovat, že Nejvyšší správní soud nemá pravomoc rozhodnout o zrušení zákonů nebo jejich jednotlivých ustanovení pro rozpor s ústavním pořádkem. Podle čl. 87 odst. 1 písm. a) Ústavy náleží tato pravomoc pouze Ústavnímu soudu. Dojde-li však soud k závěru, že zákon, jehož má být při řešení věci použito, je v rozporu s ústavním pořádkem, podle čl. 95 odst. 2 Ústavy předloží věc Ústavnímu soudu. V dané věci však Nejvyšší správní soud neshledal k tomuto postupu žádný důvod.

[13.] Nejvyšší správní soud se neztotožnil s názorem, že samotný požadavek na předložení petice je v rozporu s ústavním pořádkem. Podle čl. 56 odst. 5 Ústavy, ve znění účinném od 1. 10. 2012, je oprávněn navrhovat kandidáta každý občan České republiky, který dosáhl věku 18 let, podpoří-li jeho návrh petice podepsaná nejméně 50 000 občany České republiky oprávněnými volit prezidenta republiky. Navrhovat kandidáta je oprávněno nejméně dvacet poslanců nebo nejméně deset senátorů.

[14.] Povinnost předložení petice v případě, že je kandidát pro volbu prezidenta republiky navržen jednotlivým občanem, nikoliv skupinou poslanců či senátorů, je zakotven přímo v čl. 56 odst. 5 Ústavy. Zákon o volbě prezidenta potom na základě zmocnění uvedeného v čl. 58 Ústavy mj. konkretizuje náležitosti petice s 50 000 podpisy, upravuje postup při její kontrole atd. Nelze namítat protiústavnost požadavku, jenž vychází přímo z Ústavy, když navrhovatel ani netvrdil, že by samotný ústavní zákon č. 71/2012 Sb., jímž byla Ústava v souvislosti se zavedením přímé volby prezidenta republiky novelizována, odporoval čl. 9 odst. 2 Ústavy, tedy jejímu materiálnímu jádru. Takový názor nesdílí ani Nejvyšší správní soud. Zdejší soud tedy neshledal v těch ustanoveních zákona o volbě prezidenta, jež dopadají na věc navrhovatele, žádný rozpor s ústavním pořádkem.

[15.] Tím spíše není dán důvod k předložení věci k rozhodnutí Ústavnímu soudu pouze z důvodu tvrzeného rozporu zákona o volbě prezidenta s dobrými mravy či s § 2 odst. 3 antidiskriminačního zákona. Navíc, i kdyby soud hypoteticky shledal rozpor mezi zákonem o volbě prezidenta a jiným zákonem, nemohl by být tento rozpor mezi dvěma zákony jakožto normami podústavního práva sám o sobě důvodem k postupu podle čl. 95 odst. 2 Ústavy.

[16.] Namítá-li navrhovatel, že zákonem stanovená lhůta dvou pracovních dnů k podání návrhu na ochranu proti rozhodnutí odpůrce o odmítnutí kandidátní listiny podle § 65 odst. 1 zákona o volbě prezidenta, je nepřiměřeně krátká, je třeba v prvé řadě konstatovat,

že v daném případě byl návrh podán včas. Navrhovateli tak v žádném případě nebyl upřen přístup k soudu.

[17.] Nejvyšší správní soud nepovažuje za přiléhavý ani odkaz navrhovatele na právní závěry vyslovené Ústavním soudem v nálezu ze dne 1. 12. 2009, sp. zn. Pl. ÚS 17/09, publikovaném pod č. 9/2010 Sb. V uvedené věci se jednalo o posouzení ústavní konformity zákonem stanovené sedmidenní lhůty pro podání žaloby ve správním soudnictví proti rozhodnutí o zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany pro zjevnou nedůvodnost. Ústavní soud zde sice dospěl k závěru, že taková lhůta představuje nepřiměřené omezení přístupu k soudu, tyto závěry ovšem nelze bez dalšího přenést i na posuzovanou věc. Ústavní soud při posouzení přiměřenosti uvedené lhůty zohlednil celou řadu okolností, jako např. existenci přísné koncentrace řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu nebo neznalost českého jazyka a českého právního řádu ze strany žadatelů o mezinárodní ochranu. Tyto okolnosti ovšem nemají podstatný vliv v případě soudnictví ve věcech volebních. Nejvyšší správní soud má naopak za to, že po oprávněném navrhovateli lze s ohledem na společenský význam volby prezidenta republiky a veřejný zájem na hospodárnosti a rychlosti její přípravy požadovat určitou míru znalostí a přípravy, aby případný návrh mohl být podán v zákonem stanovené lhůtě dvou pracovních dnů.

[18.] Navíc lze konstatovat, že doba, kterou má oprávněný navrhovatel k přípravě návrhu, je ve skutečnosti pětidenní. Je tedy podstatně delší než zákonem stanovená lhůta dvou pracovních dnů. Počátek lhůty k podání návrhu je totiž dán dnem doručení rozhodnutí o odmítnutí kandidátní listiny, kterým je podle § 26 odst. 3 *in fine* zákona o volbě prezidenta třetí den ode dne vyvěšení rozhodnutí na úřední desce odpůrce v sídle Státní volební komise. Rozhodnutí je současně zveřejněno na internetových stránkách odpůrce určených pro volby. Doba od vyvěšení rozhodnutí na úřední desce do konce lhůty k podání návrhu tedy činí nejméně pět kalendářních dnů. S ohledem na význam a povahu věci tedy lze předpokládat, že oprávněný navrhovatel je s obsahem rozhodnutí seznámen již v den, kdy je rozhodnutí vyvěšeno na úřední desce a zveřejněno na příslušných internetových stránkách. Ostatně i v daném případě navrhovatel předal návrh k poštovní přepravě již dne 26. 11. 2012, tedy v den, kdy nastala fikce doručení rozhodnutí podle § 26 odst. 3 *in fine* zákona o volbě prezidenta. Lhůta dvou pracovních dnů k podání návrhu uplynula až dne 28. 11. 2012 v 16.00 hod.

[19.] Zároveň lze poukázat i na skutečnost, že lhůta dvou kalendářních (nikoliv pracovních) dnů je stanovena i pro podání návrhu ve věcech registrace pro volby do Poslanecké sněmovny a Senátu podle § 86 zákona č. 247/1995 Sb., o volbách do Parlamentu České republiky a o změně a doplnění některých dalších zákonů; obdobná lhůta dvou pracovních či kalendářních dnů je stanovena i v dalších volebních zákonech.

[20.] Ze všech uvedených důvodů Nejvyšší správní soud návrh zamítl.

[21.] Za této situace již Nejvyšší správní soud nepřistoupil k posouzení návrhu na vydání předběžného opatření, kterým by odložil konání volby prezidenta republiky, jak se navrhovatel domáhal.

[22.] O nákladech řízení bylo rozhodnuto podle § 93 odst. 4 s. ř. s., podle něhož ve věcech volebních žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 13. prosince 2012

JUDr. Vojtěch Šimíček
předseda senátu